

J E L E N K Ö R.

84. szám.

Pest, szombat. April 28.

1832.

Foglalát: Magyar- és Erdélyország (Náporunk elutazása. Kutschera János, és Illyésy f. Szászsebesen tűz. Sárosban farkasdüh). Anglia (reformbill 2szori felolvastatása elfogadtatik, ez iránti vitatások a' felső házban. Grey, Richmond, Cleveland, Wharnclyffe beszédjük velejével. Parlament-elhalasztás. A' Courier világoztatásai. Alsóház. Ohio árja. Kereskedés). Franciaország. (Követkamarai vitatás Lafayette, Odillon-Barrot 's Mauguin beszédttörédékivel Cholera. A' burkus király megerősíti a' belga szerződést 's egyebek). Helveczia. (statusduló zavarok 's bontakozások. A' pápa 3000 helveta katonát fogad). Elegehírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Fenséges cs. kir. Főherczeg-Náporunk e' folyó hónap 24-dikén Alcsúton által Bécsbe, Ferdinand kir. Főherczeg pedig egy nappal előbb szinte oda utaztak el.

Bécsben april. 20ikán nagymélt. báró Kutschera János magyarországi indigena, a' 28dik számú gyalog ezred tulajdonosa, számos rendek vitéze, val. tit. tanácsos, 's a' t. meghalálozott, temetése 23ikán tartott, melly alkalommal tetemei felséges Urunk rendeléséből különös kegyelme jeléül a' cs. kir. lakpalota nagy udvarán vitetnek keresztül számos gyászkiéret mellett.

Mélt. Illyésy osztályos generalis Temesvárott april. 23dika reggelén elhunyt.

Szászsebesen Erdélyben april 15-dikén délutáni kétóra tájban rettentő gyuladás támadt, 3 óra alatt 40 belső, 's 65 külvárosi háznép fosztatott meg többnyire lakjától, mind a' 105 pedig minden gazdasági épületeitől a' szelvésszel dühödő tűz által. Menyi számos háznép csüggedez itt most kenyér és lak nélkül veszteségi keservében elmerülve, holott ha tűzkár-mentesítő intézetink volnának, a' legtetemesb súly nyomban háríttathatnék el a' kétségbeeséssel küzdő károsultaktól!

Lőcse april. 21dikéről: Kevés nappal ezelőtt rémítő szerencsétlenség történt szomszéd Sáros vármegyénk Palocsa mezővárosában. Egy veszett farkas a' mezőn megtámadott először ugyan egy palocsai lakost, azután pedig egy szegény utazó drótost, 's az elsőnek kezét, a' másíknak arcját kegyetlenül öszvemarczonglotta, de csakugyan

mind ketten megszabadultak tőle 's a' várost elérték; a' farkas azonban oda is berohant, 's az utszán egy paraszt leányra talált, ki egy kis gyermeket hordozva karján, ezt kiragadván a' farkas a' leány öléből vele elfutott; látván ezt a' gyermek atyja háza' ablakából, kétségbe esve utána indult, mellyre a' farkas a' gyermeket ugyan elejtette, (ki mindazonáltal más nap meg is holt), de egyszersmind az atyjára rohant; ki megfogván a' farkas két első lábát, 's nem ügyelvén harapásaira, a' városba huzcolta, hol is azt a' többi parasztok agyonverték. E' szerint most 4 személy, (mert a' leány is öszve van mardosva), forog veszedelemben legirtóztatóbb halált halni hydrophobiában, már mind orvosi gondviselés alatt is vagon.

Nevezetes még az, hogy ugyanazon nap, estve felé, ugyan csak Palocsán, más egy farkas, egy más paraszt leányt is megtámadott, nem messze a' tisztartó lakásától, kit mindazonáltal az oda siető lakosok megszabadítottak. Ugy látszik, hogy a' farkasok, tavaly a' lengyel vérmezőkön megszokván az emberhúst, nagy számmal tolakodtak ezen vidékekre; így nem régen Fakubjan helységben is, Szepes vármegyében, egy farkas világos nappal ragadott ki a' nyájból egy bárányt, de a' paraszt fiu, ki a' nyáját legelteté, utól érte, 's a' bárány hátulsó lábát megfogván, igyekezett azt a' farkas torkából kiszabadítani, 's csak egy nem messze dolgozó paraszt, ki ezt látván hozzá sietett, mentheté meg a' szegény bátor szívü gerkőcze életét, a' farkas pedig futásnak eredett.

A N G L I A.

A reformbill másodszori felolvastatása a felső házban április 13 és 14-ike közti éjjel 9 szó többséggel szerencsésen átalment. A parlament husvétutánig (két hétre) elhalasztott; 's csak ekkor fogja majd a billt a felsőházi biztosság vizsgálatba venni. — Ezzel érkezett tudósítások jelentik azt is, hogy a burkus ratificatio csakugyan Londonban van már, de mind addig nem cserélthetik ki, míglen a gróf Orloff által várt kurir Pétervárából meg nem érkezik.

Április 9-dikén kezdődtek el a felső házban a reform-bill másodszori felolvastatása feletti viták. A nép szokatlan nagy számu csoportokban tolongott a ház körül 's a bátorsági rendszabásokat meg kellett kettőztetni. Belől, a nézőknek szánt helyek 3 órakor délután már megteltek; itt lehetett a többi minden koru és színű nézők között a nem rég (Indiából) érkezett híres bramint, Ram Mohun Roy-t, is látni. Mintegy ötödfél órakor herczeg Wellington lépett a terembe; kevéssel ő utána gróf Duncan, lord Hood; Cumberland és Queensburg herczegek 's más többek. — Lord Brougham, Richmond herczeg 's gróf Shaftesbury mint királyi biztosak legelőbb is némelly helybeli érdekű törvényekre hozták 's olvasák fel a királyi megerősítést (sanctiot), melly formaság végeztével a thron lépcsőit az alsó ház nagy számban megjelent tagjai foglalák el. Öt óra 20 minutumkor lépett be gróf Grey, királyi rendekkel ékeskedve; az egész ház életet és mozgást láttatott. — Herczeg Buckingham egy kérelmet olvas fel a reformbill ellen, 's jelenti, hogy ha a nemes lordok, mint reményli, a billt félre vetik, ő husvét után, egy más billt hozand be, melly által az országnak némelly népesebb kézműves megyéji 72 tagot fognának a parlamentbe küldhetni, több másoknak ismét

választási jogok (jusok) egybeolvasztatnék. Így, úgy mond, a képviseleti rendszeren változtatás esnék a nélkül, hogy a most választási jussal bírók 's azoknak interesséjük megsértetnének (Halljuk!). Lord Harewood és Wharreliffe hasonlólag kérelmeket olvasnak a bill ellen; lord King, hg. Richmond és lord Durham mellette. Végre a napi rend kívántatik 's lord Grey feláll: „Kötelességem szerint Mylordok, így szóla, ajánlom Uraságtoknak a reformbill másodszori felolvasztatását, mellyet (t. i. a billt) nem régiben olly tetemes többséggel fogadott el az alsó ház. Ezen körülmény felold engem annak szükségétől, hogy ez uttal a rendszabás hasznairól hosszabb fejtegetésekbe bocsátkozzam. Különben is találtam ebéli meggyőződésemen kívül olly támaszra, melly engemet e nehéz tárgy további vitelére rendkívül felbátorít. Valóban lehetetlen tovább is tagadnunk, hogy e fenforgó rendszabás a nép (azaz a nemzet) interesséjében kívántatik. Magok azok Uraságtok közül, kik eleinte a reform ellen valának, kénytelenek most megismereni, hogy valamelly reform még is elhalaszthatlan. Ezt mutatják nem csak a kérelmek, hanem legközelebb Buckingham herczeg éppen most jelentett szándéka egy általa ajánlandó bill iránt, melly hasonlólag a választásjussnak részint kiterjesztésén, részint elvételén fogna alapulni. De bármint legyen is ez: én azt hiszem, szabad arra kérnem Uraságtokat, fogadják el ezen rendszabást, mellynek fő elve, (principiuma) csaknem általában el van már fogadva. 'S ha így: nincs miért mutogatnom többé a bill szükségét, 's ismételnem a már kimerített fejtegetéseket. Csak azt mondom, hogy ezen bill, az egészet tekintve, az előbbihez hasonló; de az én véleményem szerint ez nem lehet ok arra, hogy Uraságtok kedvezéseket a billtől megvonják. Minden bizozonnyal meg van arról győződve a ház, hogy az elpusztult faluk 's várhelyek választásjusaik elenyésztetése nélkül a reform

lehetetlen. De hiszem a választásjus illy elenyésztetése a constitutio erejénél fogva már többször megtörtént, 's így épen nem lehet a kormányt azért vádolni, hogy annak ajánlatával a constitutio által reá ruházott hatalmon túl lépett. Vagy lehet e gondolni, hogy a nemzet leghathatós b, leggazdagabb 's legmiveltebb része, mellynek közvéleménye a reformbillt egy szivvel, lélekkel sürgeti, azért esedezzék e ház előtt, hogy ez tőle jusait 's privilegiumait vegye el? — (Halljuk!) A jelen és az előbbi bill között fenforgó különbségre nézve csak egy, fő pontot akarok kijelelni 's felvilágosítani. Az előbbiben az volt ajánlva: vétessék el a választásjus olly elpusztult helyektől, mellyekben a népesség 2000 léleknel nem megy többre, 's ezt azért, mivel illy helyeken nem lehetett elegendő választót feltenni. Az előbbeni billben tehát a népszám vala a választók és jus kriteriona. A mostaniban e helyett a házak száma 's az 1831diki taxák vétettek sinórmértékül, mivel ez általánosan jobbnak 's czélirányosabbnak találtatott. — A gróf után még többen (Ellenborough, Wicklow, Bathurst, Londonderry) szólottak a bill ellen 's Melbourne Stourton 's a t. mellette. Más nap herczeg Richmond kinyilatkoztatja, hogy ő előbb ellene volt a reformnak, de az újabb történetek megváltoztatták vélekedését, 's ő úgy hiszi, többen is jártak így a ház másik (oppositio) felén ülő lordok közül. — Marquis Cleveland még nagyobb őszinteséggel kivallja: hogy ámbár őt az elpusztult helyek választásjoga legközelebb érdekli (minthogy maga is illyen választás által jött a parlamentbe), a reformnak még is mindenkor barátja 's előmozdítója volt, mert látta azon szomorító visszaéléseket, mellyek számos nagy birtokosaktól parlamenti befolyások által történtek, minthogy azok ebebb befolyásokkal olly rendszabásokat 's olly embereket pártoltak, kik és mellyek An-

glia igaz és jól értett interesséjinek ártottak. — Londonderry csudálkozik a nemes marquis ebéli nyilatkozásán, minthogy ő (Cleveland) hg. Wellington kormányának barátja 's támogatója volt. A marquis viszonti nyilatkozásai után a fő kérdés jövén ismét szóba, lord Shrewsbury, Limerick, Mansfield 's Harrowby grófok szólának a bill mellett. Az utóbbi után herczeg Wellington áll fel 's legelőbb is keserű kifakadással érdeklé gróf Harrowbynak (ki, mint tudjuk, lord Wharnclyffel együtt előbb a billnek hatalmas ellensége volt) megváltozott gondolkodását, 's azután régi panaszait hordá elő azon zavarok és népbuzgás ellen, mellyek középett a mostani alsó ház tagjai választattak. Különösen feltetszett a herczeg beszédében annak biztos állítása, hogy a király korán sincs olly tökéletes egyértelemben ministereivel a rendszabás felett, mint ezt a házzal el akarják hitetni. — Végre lord Wharnclyffe áll fel 's a bill elfogadtatását ajánló beszédét a következő szavakkal végzé be: Ugy látszik nekem, hogy egy további, makacs ellenségeskedés a bill ellen, mellyet az alsó házbéli szavazás olly félre-magyarázhatlanul megerősített (sanctionalt), épen nem volna okos, sem előrelátó gyakorlása azon jognak (jus), mellyel Uraságtok a constitutio erejénél fogva kétségkívül bírnak. — Ekkor, (különben is éjjel lévén), a vitatások más napra halasztattak. Azonban ez nap (11dikén) sem jöve még szavazásra a dolog, 's minthogy 12dikén nagy udvarlás volt a királynál, csak 13dikén lehetett a kérdés eldülését reményleni. (Miképen dült el, már megirtuk.)

Az ujságok 's a publicum nagy bizodalommal várták a reformbillt elfogadtatását. 9 és 10.likén 30ba fogadtak 10 ellen, hogy a bill másodsor is fel fog olvastatni. A Courier különösen dicséri Richmond herczeg 's gróf Harrowby beszédeit. Ez utóbbi, úgy mond, kellő világába helyezé a

dolgot 's minden okos ember, ki őt olvas-
sa, meg fogja vallani, hogy minden ok a'
bill másodszeri felolvasatása ellen meg van
általa czáfolva, semmisítve.

Courier: Örömmel fogja a' publicum
hallani, hogy a' király csudálkozását
jelenté azon, mikép csalatkozhatott annyira
Wellington herczeg az ő (a' király) véle-
ménye felett a' bill és reform iránt. Még a'
herczeg első-ministerségekor kinyilatkoz-
tatá neki ő Felsége, hogy így nem mehet
jól a' dolog; ha t. i. az elpusztult helyek-
kel változás nem történik; 's midőn aztán
gróf Grey a' reformbillt ő Felségének bemu-
tatta, ez helyben hagyá annak fő elveit 's
csak némelly egyes részek sikerén kételke-
dett, 's mi úgy hisszük, a' tiz font clausulát
(azaz, hogy választó jussal birjanak mind
azok, kik esztendőnként 10 font sterlingig
adóznak) névszerint felhozta. Később egy
hosszas levélben fejté ki a' király a' bill
iránti véleményét, gróf Grey-re nézve, ki-
hez az iromány intézve volt, igen ked-
vezőleg, 's azóta a' bill nagy elveihez ra-
gaszkodásában legkevesebbé sem ingado-
zott. Midőn nem régiben egy két anti-
reformista lord udvarláson volt a' király-
nál, ő Felsége abeli kívánatát jelentette ki,
hogy a' bill egyes részei csendes és
érett megfontolás alá vétessenek; megle-
het, hogy a' herczeg (Wellington) tévedé-
se e' nyilatkozásból támadt. Mi a' legbiz-
tosabb kutfőből mondhatjuk, hogy ő Fel-
sége most még elszántabb mint valaha a'
bill alaprendszerét támogatni 's megmu-
tatni ez által népének, hogy ő a' koronát
csak akkor becsüli, ha azt népe java és jó
indulatja támogatják. — Az exeteri pü-
spök most azzal kísértgeti a' királyt, mint
szinte IV. Györgyöt a' katolikusok emanci-
pacioja ellen kísértgeték, hogy t. i. a' bill-
hez állásával koronázati eskét szegi meg. —
De csalatkozik a' püspök, ha vallásos két-
ségeket reményl a' királyban támaszthatni,
mert a' koronázati eskünek sem szavaiban,
sem szellemében nincs semmi, a' mi a' ki-

rályt korhadt faluk, vagy igazságtalan egy-
házi privilegiumok fentartására kötelezné.

A' király 10dike óta Londonban van.

Az alsó házban april. 6. két nevezetes
bill említettett. Ferguson ur jelenté, hogy
Lengyelország állapotja iránti in-
ditványát april. 13dikán, Burton ur pe-
dig: hogy részéről a' gyarmati rab-
szolgaságot érdeklőt april. 18dikán fog-
ja tenni. (Husvétutánra maradnak).

Az angol ministeriumhoz minden ol-
dalról mentek a' reclamatiók Ancona elfog-
laltatása ellen franczia részről. A' tu-
rini cabinet különösen tart ezen elfoglalás
rosz következéseitől Olaszország nyugodal-
mára nézve 's ajánlkozott sardiniai seregek
beküldésére a' pápa védelméül, ha ebben
a' többi hatalmasság is megegyezend. — Ugy
látszik, nem találtak még az (angol) mi-
nisterek semmi menedéket ezen, Perier hir-
telenkedése által okozott, zavarból kifejlőd-
hetnek; de hihetőleg azóta a' pápa enge-
dékenysége e' tárgyon sokat könnyített.

Hollandia és Belgium erősen készül
egymás ellen. A' hollandiak ágyuzó sajkái-
kat nevelik 's egész táborlineájok mozgásban
van; a' Belga seregeket küld a' határszélre.

Az Ohio vize (Éjszakamerikában, kö-
zép szélessége 800 láb) mult februariusban
kiaradván a' vidéken hallatlan pusztitáso-
kat tett. 17dikén 64 lábbal emelkedett a'
viz szokott magasságán felül, egész háza-
kat, tanyákat fedelestül, aklostul, kalan-
gyástul, sőt egy templomot tornyostul (épen
ugy, mint 1813ban a' felduzzadt Tárca a'
tárcait Sáros vgyében, pedig egyébiránt
mi a' kis Tárca folyam az óriás Ohiohoz
képest?) elsodrott. Az Ohio völgye merő
egy tengernek látszott.

A' lordok házához martz. 31ikén által-
vitt reformbill új nyomtatásban 63 másod-
rétű (folio) lapra terjed, 's a' felsőházi
minden tagnak szállására küldetett meg.

A' jamaikai hírek javulnak. A' mar-
tialis v. hadlábi törvény febr. 11dikén már
visszahuzathatott.

A' londoni kikötőben egy század óta nem tapasztaltatott olly nagy tespedése a' kereskedésnek, mint most, így szól egy angol ujság. (a' Morning-Herald.) Ha d i s z e r (ámbar béke van) legtöbb vásároltatik, dom Pedro, dom Miguel 's Ali b a s a számára. —

Bengalai tudósítások szerint India belsőjét földrengés, vulkáni kitörések 's a' Ganges kiáradása rettentik.

Chinából december 1sőjéről (1831) érkezett tudósítások szerint a' béke az angol társaság 's a' chinai kormány között helyre állott. Li kormányzó Cantonba visszatért.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követkamara april. 8dikán (vasárnap) sok törvényjavaslatot fogad el sietve, sek szó 's vitatás nélkül; így a' fenytő törvényben teendő javítások felett, a' mininterpraesidensnek adandó új lakot illetőt, a' belső miniszternek titkos költségekre 1½ millionyi hitelt, 's a' municipalis törvény erőbe léptetésének ujjolag egy esztendőre (1833 majusaig) elhalasztatását. Ez utóbbi alkalmat adott az oppositio-nak kikelni a' ministerium erőszakos rendszabásai ellen a' grenoblei és perpignani zavarokra nézve; mire Barthe és Montalivet urak a' ministerium szokott közhelyeit hozzák fel, hogy t. i. a' kormánynak erő kell és szilárd (fest) ragaviselet a' rend fentarthatására, az oppositio minden rendbomlást és törvénytelenséget védelmez 's t. e.; a' jelen törvénynek pedig, úgy mond Montalivet, csak az a' célja, hogy a' municipalis választásokat némelly déli és nyugoti megyékben, mellyek kétség kívül nem a' kormány, de az oppositio szellemében sem ütendnének ki, el lehessen halasztani, a' mit azon megyék mostani állapotjában a' kamara is minden bizonnyal célirányosnak fog itélni. A' törvény, mint mondók, elfogadtatott 's el még egy, (a' pairkamarától némelly módosítással áltajött, a' tengerhadi előlépése-

ket illető) javaslat, mellynek vég elfogadására, minthogy a' kamara nem volt többé teljes számban jelen, a' városból kelle az előlülőnek követeket öszve kerestetni. — Más nap az idegeneket 's lakhelyeiket illető új törvényjavaslat jöve napi rendre. Az oppositio még egyszer öszveszedé itt minden erejét 's a' mi vádakát az év lefolyta alatt a' ministeriumnak külső és belső politikája, de különösen az elhagyatott, elárvelt Lengyelek, továbbá a' vendéi, grenoblei és cholera alatti rendtelenségek iránt és miatt teve, azokat ma ujjolag 's halmozva előhozá. Lafayette az ő tiszta emberi 's ugyan azért olly igen szeretetre méltó, habár nem épen víthatatlan politikájával elmondja régi panaszait az olasz és lengyel hazafiak (mert az illyes lázadókat ő hazafiaknak nevezi) ügyében, 's a' jelen, igen kemény, a' nemzeti becsülettel meg nem férhető, kivételi törvényt elmellőztetni kívánja. Utána Pagès, Lamarque 's Odillon-Barrot szólnak. Ha a' ministerium, úgy mond ez utóbbi, félelmes idegenek fékítésére, rövid időre 's csak egyes, meghatározott esetekre kívánna a' most ajánlotthoz hasonló kivételi törvényt, azt bizvást megadhatnók; de itt állandó törvényről vagyon szó, millyet egy revolutión épült törvényhatóság nem hozhat. Ha a' republica alatt (VI dik év) hoztak is illyen törvények, meg kell fontolni azt, hogy akkor kémecktől hemzsegett az ország; de most ki ellen kívánják e' zordon rendszabást? Fel akarják é ezen idegenek dálni a' kormányt, 's a' Bourbonokat akarják behozni? Nem! nekik ugyanaz, épen az politikai hitök, mi nekünk; ugyan e' hitért szenvedtek ők 's, mint minden szabadságbajnoki Európának; Franciaország-ra biztos reménnyel pillantanak 's menedék helyet keresnek ölében. Tudom én, hogy tekintetektől sok függ, miattok sokat kell tenni a' politikában, de már az csak még is tul megy a' renden, midőn az ember menekedőket, kik iránt még e' fe-

lett hálával tartozik, úgy tekint, mint-ha francia földön tétettek volna hadi foglyokká. — A' pecsétör válasza után a' fővitatás bérekesztetik 's felolvastatik az első cikkely: „Felhatalmaztatik a' kormány a' Franciaországba menekvő idegeneket az ország ez vagy amaz városába gyűjteni össze.“ Teste és Pagès urak ezt akarják hozzá tétetni: „kik a' kormánytól (pénzbeli) segedelmet kapnak.“ E' mellékjavaslat félrevetetik. Mauguin és Tracy igen felindulnak. Különösen Mauguin ezt találván mondani: „világos, hogy a' kamara egy részén olly emberek ülnek, kik a' juliusi revolutiót nem szeretik“ magára lázítja a' kamarát. A' l'ordre! kiáltoz a' centrum, a' többség; 's a' praesidens kénytelen őt a' rendre emlékeztetni, de ő (Mauguin) megmarad állítása mellett. A' cikkely elfogadtatik. 2dik cikkely: „Kényszerítheti őket a' kormány a' kijelölt városba gyülekezniek, 's ki is parancsolhatja őket az országból, ha ezt nem tennék, vagy ha jelenlétök a' kormány ítélete szerint rend-és csendzavarásra szolgáltatna okot.“ Odillon-Barrot ezt kívánja hozzá adatni: „E' törvény a' pénz nem húzó idegenekre csupán külön, egyik minister által ellenjegyzett királyi parancsra, alkalmazható.“ Montalivet most Perrier ur szerepében lép fel. Ez egy napon, úgy mond, egybe akart az oppositio foglalni a' kormány és majoritas (kamara többsége) ellen minden vádat, minden mocskot. . . . Az egész oppositio felugrott e' szónál padjairól, 's rettentő lármával szakasztá félbe a' beszédet. Végre Montalivet ur szóhoz jut ismét, 's valljon Mauguin ur előbbi szavai, úgy mond, nem sértik e még inkább a' kamarát 's ebben a' nemzetet? Nincs szükség külön ordonnancera, mert a' ministerek különben is felelni tartoznak. Egyébiránt egy fő pont nem jöve még a' dolognál tekintetbe. Franciaország csudálja, becsüli a' Lengyeleket és sorsukban részt veszen; de a' kormánynak egyszersmind

kötelességi vannak, mellyek reá egy olly nemzet iránt, mellyel békében él, a' nemzetek jusa legegyszerűbb principiumiból folynak. Az oppositio szeretné, ha 3—4000 Lengyelt a' maga plánjai szerint egy helyen koncentrálhatna; de ugyan mondják meg az Urak: nem venné e Franciaország rossz neven, ha egy szomszéd országban az ő kormánya ellen comiték (választottságok) munkálkodnának? — Végre az egész pör által csak annyit nyerhetett az oppositio, hogy Lefebvre urnak ezen szavai: „egy minister által aláírt parancsolat következtében“ a' második cikkelyhez elfogadtattak, mire a' kamara az egész javaslatot 166 > 99 szóval elfogadá.

A' choleraóban apr. 10dike delétől 11dike deléig csak 850 betegedett meg Parisban, megholt 361! — 11dike delétől másnap délig megbetegült 804, megholt 317. — 12dike delétől 13dika deléig 789 betegedett közül 313 holt el. Így tehát a' betegség valamennyire enyhül 's az orvosok nyilatkozásai szerint a' gyógyulás könnyebb. Mird-ösze apr. 13dikaig megbetegedett Parisban 8,349., megholt 3,226. (Apr. 14dikén 309 holt el).

Megholtak a' choleraóban marquis Malleville és St. Croix francia pairek, Cledeaux 's Bonvallet követkamarai tagok 's több más tisztviselő. Perrier ur mind inkább gyógyul 's 14dike óta nem adatnak ki többé egészsége felől bulletinek. General Lamarque és Pagès követ urak hasonlólag megbetegültek, de az eddigi hírek szerint nem veszedelmesen.

Paris, april 14ikén. A' kormány épen most vevé azon tudósítást, hogy a' burkus király parancsolatot küldött követének Londonba, a' belga szerződés megerősítésére. (Ezen uraknak, mint a' Globe alaposan mondá, zsebökbe volt úgy is a' ratificatio 's csak azt várták, vallyon a' reformbill általmegy e? —) L. Anglia.

Bona-t (Afrika) a' constantinei francia seregek elfoglalták.

A' követkamara april. 10dikén a' Keszner hivtelensége által okozott kincstári hiányról tudósított, melly szerint a' kincstár e' miatt okozott vesztesége ötödfél milliora megy, betudván már ebbe Keszner elfoglalt vagyonát, kinek egyéb, 3 milliora menő, nem privilegiált adósságai fizetetlen maradnak. A' financzminister a' biztosság véleménye szerint minden ebeli felelet terhétől ment, ámbár némellyek gondolkodása az volt, hogy egyes környülállásokban feddést érdemel; különösen pedig felelet alá akarja őt Junyen ur vonatni azon 25,000 franknyi kezespénzért, mellyet Kesznernek esztendei haszonpénzben kellett volna állítania, 's nem állított. Ezután a' Lengyelekre fordítandó segédpénzt (3,500,000 fr.) adá meg a' kamara, miről a' biztossági tudósítás, mint irtuk, april. 7dikén tétetett. Más nap az eddig ajánlott 1 millio költségekhez a' cholera alatti rendszabások-és segedelmezésekre, még 2 milliót kívánt adatni a' kereskedésminister (d' Argout, ki Perier betegeskedése alatt a' belső ügyeket is viszi), minek vitatását a' kamara más napra hagyván, akkor (12dikén) a' kívánt pénzt minden szó nélkül meg is adá. Folytatta ez után a' bevételi budgetről további tanakodását 's nem lévén semmi kedve mellékes vitásokba bocsátkozni, annak számos, még hátra volt cikkelyeit készséggel helyben hagyá, 's végre az egészet is 230' szóval 44 ellen elfogadá. Ugyan ezt tevő a' pairkamara april 12dikén a' sógor és sógorasszony közti házasságot, a' gabona-törvényt 's a' nemzeti őrség indíthatóvá tételét illető törvényjavaslatokkal. — A' követek módtalan esengenek haza; nem lehet őket az ülésbe menetelre bírni; esedezni, levelezni kell velők, hogy a' törvényhozásra megkívánt szám betöltése végett szavazni jöjenek. April. 14dikén épen nem gyűlvén fel elegendő tagok, az előlülő az ülést elosztatá, kinyilatkoztatván, hogy ha csakugyan lenne még egy ülés, arra különösen fognának a' tagok meghivatni.

Granville (angol követ) ur Londonba ment; távolléte alatt Hamilton, (angol követségi titoknok Parisban,) neveztetett a' franczia udvarhoz meghatalmazottá.

A' Tribune szerkeztetőjít két, a' király személyét sértő, cikkelyért a' törvényszék hat hónapi fogságra 's hatezer frank pénzbüntetésre ítélte.

HELVÉCZIA.

A' külön statusok Luzernben tartott utóbbi rendkívüli közgyűlésében (Tagsatzung) Zürich, Bern, Luzern, St. Gallen, Aargau, Thurgau és Solothurn követei titkos conferentiákban külön egyezést (concordatumot) kötöttek egymás közt saját alkotmányaik kölcsönös védelmére 's biztosságára. A' luzerni nagy tanács ezen egyezést martz. 31dikén 70 szóval 20 ellen elfogadta, jöllehet más nap az ellenfél nyilatkozásit és óvásait e' rendszabás ellen a' jegyzőkönyvbe iktattatá. Solothurn hasonlóképp hozzá állott az egyezéshez de csak úgy, ha azt a' többi (imént nevezett) hat status is elfogadandja.

Basel, (Basilea) april. 8dikén: A' mi cantonunkban ismét kiütött a' polgárháboru. A' baseli külön kormánysszék tudokra adá april. 4dikén a' szövetségi képviselőknek, hogy szükségesnek találja a' vársi rendes katonaság v. őrizet egy részét az ugyanahoz (t. i. a' városhoz) tartozó falusi községekbe küldeni a' rendnek és közbátor-ságnak itteni fentartatása végett. A' képviselők protestáltak e' rendszabás ellen, megkérdeék iránta Luzernt, mint főhelyet (Vorort), hanem addig is a' szövetségi seregek fővezérének meghagyák, hogy a' baseli őrkatonákat ebeli utjokban ált ne bocsássák. Azonban a' nélkül hogy a' főhely választ bevarná, 160 ember a' baseli őrizetből april. 5 és 6dika közt éjjel a' városból kiindult, magok után vitetvén fegyvereiket; 's a' badeni határon (Grenzachnál), 's a' Frickthalon és Rheinfelden keresztül a' gelterkindi völgyiségbe jutottak. Találtak ugyan

itt némi ellenállásra, de rövid csatázás után rendeltetésök helyét, Gelterkinden falut, elfoglalák. Azonban a' falusi nép, melly a' kormánynak ezen léptében cselet 's a' külön álló faluk erőszakos elfoglaltatására czélzó szándékot sejtte, felzudult az expeditio ellen 's félre veretvén a' harangokat april 6dikán éjjel felfegyverkezve Gelterkinden alá gyűlt, holott mingyárt akkor a' katonasággal vitába ereszkedett. E' vita más nap (7dike) deléig tartott a' neki bősziült népnek szünetlen csoportozása közben, melyet sem az oda ért képviselők szava, sem a' köztársasági seregből kiállított és három századra menő, katonaság nem volt képes lecsilapítani. Halált eskének a' váras hajdui ellen. De ezek nagy ügyvel bajjal egy közel lévő halomra menekvén, innen Wittnauba a' Frickvölgyébe vonultak vissza, holott fegyvereiket ismét szekérre rakván Säckingenen (Baden) keresztül honjokba (Basel) eljutottak. A' falusiak még a' csata alatt lángba borítottak három épületet Gelterkindenben, közöttök egy selyemfabrikát, 's a' katonaság visszavonulása után a' falut kirablották. Ma (8dikán) aargauai katonák érkeztek Basel határára.

Francia követségi titoknok Valmyur Luzernbe megérkezett. Azonnal meglátogata többeket a' szövetséggyűlési követek közül 's kinyilatkoztata: hogy a' Francia királya sajnosan értette a' helyécziai dolgokat. Soha sem fog megegyezni Ő Felsege abban, hogy Basel városa 's a' hozzá tartozó falusi községek (kik között az előbb leirt véréngzés történt) egymástól (a' kor-

mányon teendő változtatásokban meg nem egyezhetvén) elváljanak. A' bécsi szerződést aláirt hatalmasságok szinte nem fogják megengedni, hogy azon szerződés pontjai legkevesebb is csonkittassanak meg. — (Ugy de a' nép? a' nemzet? a' szövetségi gyűlés? —) A' burkus király, mint mondják, hasonlókép vonakodik Neufchatel (Neuenburg) elszakadását a' helveta szövetségtől megerősíteni, épen azért, mivel ez a' bécsi tractatussal ellenkeznek.

Zürch a' felebb érdeklött concordatumot april. 11dikén elfogadta. Bern hasonlóképen april. 7dikén, 's Thurgau april. 9dikén.

Luzernben a' pápa nuntiusa hg. Metternich garantiája mellett egyezést kötött Wallis és Graubünden (helveta cantonok) rendeivel 3000 katolikus helvetának a' pápa zsoldjába állittatása iránt.

ELEGY HIREK.

Gróf Apponyiné ötven uj takarót (paplant) adatott a' párisi kórházakba. A' francia királyné teremei tömve vannak ruha- és ágyneműekkel a' beteg párisi nép számára. —

Spanyolország is vesztegzár alá veti a' Franciaországból jövő árukat 's személyeket.

Pénzfolyamat:

Bécs (April 24kén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{3}{4}$ p. p.
— 4 pC.	77 — — —
— 1820diki nyeres. kölcsön	174 $\frac{3}{4}$ — —
— 1821diki	122 $\frac{3}{4}$ — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötél.	47 $\frac{1}{4}$ — —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	— — — —
Bank-actiák v. részvények darabja 1150 $\frac{1}{4}$ — —	

A' gabonának pesti piaczi ára April. 27kén 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	120	113 $\frac{1}{2}$	106 $\frac{2}{3}$	Zab	29 $\frac{1}{2}$	28 $\frac{2}{3}$	—
Kétszeres	83 $\frac{1}{2}$	80	76 $\frac{2}{3}$	Köles	46 $\frac{2}{3}$	43 $\frac{1}{2}$	—
Rózs	53 $\frac{1}{2}$	50	48	Köles-kása	100	—	—
Árpa	41 $\frac{1}{2}$	40	38 $\frac{2}{3}$	Kukoricza	41 $\frac{1}{2}$	40	36 $\frac{2}{3}$

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatja Landerer.